

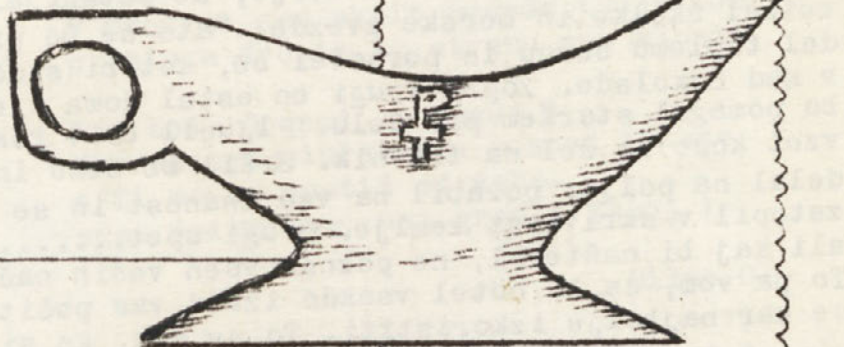
ARHIV

"ISKRE"
Glasilo SVŠ
VIPAVA

iskre

VIPAVA 1969

LETO: 1
ŠTEV.: 5

POČITNICE

Počitnice! Kako prijetna in božajoča je ta beseda našim ušesom. Vsakdo ti prisegel, da ni bolj melodičnega izraza v slovenskem besednem zakladu.

Šolsko leto se je nagnilo in šolska vrata se bodo za nami kmalu zaprla. Vsi živimo v veseljem pričakovanju in štejemo dneve do trenutka, ko se bo končala ta pusta šola in z njo vse študentske nadloge in skrbi. Še nekaj dni in pokazali bomo fige matematiki in latinščini, ki sta doslej tako mučili umske študente. Za dobra dva meseca do konec vseh nadlog, tihih vaj in izpraševanj. Kako lepo je živeti z zavestjo, da jutri ne boš vprašan, da ne bo nikjer prežala nate tiha vaja ali kaka druga nevšečnost. Noči bodo mirne in sanje brez "okrutnih" profesorjev, ki te "davijo".

Vsak je gotovo naredil načrt, kako bo preživel počitnice. Nekdo jih bo preživljal v gorah in strmih previsih. Občudoval bo mogočne velikane in z vrha kot zmagovalec gledal svojo domovino. Drugi se je odločil za morje in toplo sonce. Skakal bo s čeri v morje, se potapjal, zbiral školke in morske zvezde. "ato se bo predal toplemu soncu in porjavel bo, kot bi skočil v kad čokolade. Zopet drugi bo ostal doma kjer bo pomagal staršem pri delu. Pljunil bo v roke, vzal koso in šel na travnik. Sušil bo seno in delal na polju, pozabil na vso znanost in se zatopil v skrivnost zemlje. Drugi spet..... ali kaj bi našteval, ne poznam vseh vaših načrtov. To pa vem, da bo hotel vsakdo izmed vas počitnice kar najbolje izkoristiti. To je čas, ko si krepite telo, bistrimo duha in spoznavamo življenje. To je čas, ko nihče ne misli na šolo, toda... Nekaterim bo to čas najhujših skrbi in učenja. To so tisti, ki so si med šolskim letom delali

počitnice in iz pravih počitnic je nastalo učenje in strah pred popravnim izpitom.

Zdaj, ko so vrata že odprta, si še enkrat stisrimo v roke in si želimo lepih doživetij in veselja. Torej vsi veseli v zlati čas našega življenja.

Srečno !!

-cico-

M O J G R E H

Gospod, zagledal sem te vrhu hriba,
kako motriš sveta življenje.
Oprosti mi, boli me krivda,
da skril sem se v ljudi vrvenje.

Dal si me krščanskim staršem v roke
in me tako med svoje vzel otroke
in z milostjo si me obdal,
med prijatelje postavil in mi talente dal.

Ni ti dovolj bilo, še več;
pozval si bliže me od drugih,
ko dal si v srce klic mi plamemeč
oltarja tvojega in žrtev trdih.

Pozabil vse sem, kar si mi naklonil,
pozabil nate sem, na tvojo milost,
v množici sem skrit besede tvoje lomil,
pritisku drugih iz strahu sem klonil.

Kaj boš, Gospod, z menoj ?
Nevrednega služabnika gospod izžene,
a Ti me ne pustiš od sebe-
spet dvigni me, naj grem s Teboj !

Hilmo O.

DRAGI PRIJATELJI

Verjetno se me nekateri še spominjate od zadnjega srečanja. Če ne veste, sem v "SNB", tam na romunskih pašnikih med ovčarji. Ker vas verjetno ne zanima, kako se zdaj imam, vam o tem ne bom pisal.

Gotovo me še vedno vidite s častitljivo urejeno brado, dolgimi lasmi, oblečenega po zadnji modi, ko tavam po sivih, zamegljenih ulicah naše metropole. Sam, zamišljen, z umirjenim korakom; zunanost me dela še častitljivejšega, da sem res mnogim v zavidanje. "Glej ga, namesto v uradu pa v matineji, sedaj pa zopet na plesišču namesto v predavalnici..." Pa ne plešem, se ne pretegujem, se ne zvijam, kot da bi imel prebavne motnje. Moje mesto je ob malih muzicah, kjer sem sam, s prekrižanimi nogami, roka podpira glavo, oči so uprte v te, ki so na obzorju. Prepletanje tolikih predstav, tragedij o mladih kostumih. Pa glej, pri vsem tem se niti ne zavedajo; slepi so v začaranem krogu.

Ne bi mi prisodil devetnajst let, zraven bi pridal še najmanj prav toliko. Sladko življenje. Da, sladko, ob napolgrenki črni kavi. Pa je to samo moj konjiček, da opazujem mlade, se v wislih spuščam v njih probleme? Ne, ni. Rad bi jim bil v pomoč, rad bi jim spregovoril. Ne, ne morem, nimam moči, stiska me za grlo, ne morem reči "a." Kako bi bil vodič, ko sem pa sam slep? Zavedam se neke velike praznine, ki se ne da zapolniti ne ne z zadnjo rodo, ne z vso prostostjo in ušobjem, ki mi ga nudijo okoliščine, ne z avanturami. Biti mora še nekaj nad vsem tem. Kaj? Kje? Kako? To iščem po zamotenih ulicah, zakajenih kavarnah, po razigranih plesiščih. Debatiram z zaprtimi ustnicami, umirjenim obrazom, le oči potujejo kot reporterjeva kamera, ki registrira obdelovalno materijo. Redko se spuščam v debato, ker mi je molk najljubši razgovor.

Od ene od debat pa ne morem mimo. Tokrat se

je kavica v skodeli že zdavnaj ohladila. Pozabil sem nanjo, pa tudi cigareta je uasnila, použila je sama sebe in odmrila na pepelniku. Vam menda lahko zaupam sobesednika Zanija! Najin pogovor je šel v višine, meni tako drage in nepoznane. Gore vabijo. Da, višine so zares vabljive. Pa se nisva omejila samo na alpske steze. Usmerila sva se bolj v abstraktnost. Zani je uganil mojo najšibkejšo točko; problem mladih, swisel življenje. Pa krščanstvo? Da, krščanstvo. Glej no, o tem pa zares še nisem razmišljal. Pa ni ravno to morda rešitev in odgovor na to, s čimer se ukvarjam že toliko časa? Ni Kristus tisti, ki je pojasnil že vse to? Kako to, da nisem prej prišel do tega, kako, da se nisem ustavil ob njem, ki je predmet spotike in preklinjanja? Razgovor mi je dal dovolj gradiva in naslednjih nekaj dni sem ostal kar doma, saj nisem čutil drugih potreb. Žal mi je le, da Zani (ni teolog) že dalj časa ne živi v naši metropoli, kjer je neizčrpna paša po dolgolascih, minikrilih, skratka vsega, kar je rezultat notranje praznine tistih, ki hočejo pritegniti pozornost nase. Zagotovo v tem naša metropola prelaša druga vele mesta.

Škoda, da ta naš Zani ni teolog. Pa vendar njegova beseda zveni življenjsko. Ne izgublja se v poplavi besed, temveč povezuje misli, ki prihajajo iz srca in gredo do srca. Končno spet sediva ob črni kavi. Veliko ga bi rad vprašal. To med nama ni le prijateljstvo. Želim si več, hotel bi mu postati brat. Ni tudi Nazarejec umiral zase? Pa sem bil gluha. Je bilo treba, da se je poslužil Žanija? Morda. Pri njem je vse možno. Sedaj sem že vaš brat. Upam si "reči" brat,

kljub temu, da vam vsem še nisem enak. Toda po čelu mi je tekla voda odrešenja - božjega potomstva. Bratim se tudi pri mizi življenja, čeprav mi srdanje okoliščine tega ne dopuščajo. Vendar sem v duhu združen, nisem več sam, sem član velike družine. Morda ne ne boste razumeli, morda tega ne čutite - zavidam vam;

kajti samo štirinajst dni sem mogel uživati, narkar sem bil iztrgan v dolgo osemnajstmesečno preizkušnjo. Železo se čisti v ognju, vera in poklič pa se utrujeta v vojski.

Boste rekli, da nisem prav naslovil pisma. Morda je res. Namenil sem ga ravno vam, ker je izraz hrepenenja, da se vključim v vaše vrste.

Ako mi dovolite, se vam še kdaj oglasim. Povdariti pa moram, da to ni noben hvalospjev Zaniju ali sebi, temveč izraz moje velike sreče, ki mi jo verjetno odobravate.

Vsem lep pozdrav!

Jordan

V T E M N I M A J S K I N O Č I

Tⁿni se,
majske dan
ugaša.

Petje čričkov se oglaš
in me zabava,

ko čisto sam
stojim na jasi
sredi gozda

in v nebo
strmin temno,
kjer se vžigajo
zvezde.

Ko zarja ugasne,
le zvezde mi svetijo
in medli njih žar
bol moje duše hladi.

Ne z močnim sončnim sijajem -
s prodornim sijem zvezd
mi posvetil Gospod je vsrce
in me spomnil na sebe -
najsvetlejšo Sve t l o b o...

S K O L E S O M N A I Z L E T

Merda je že kdo od vas premišljal, kako bi napravil lep izlet. Pa ni vedel, kako.

Rešitev je kaj preprosta. Marsikdo od vas ima doma na podstrešju kolo, s katerim se rad vozi in bi šel na daljšo pot, če bi se sploh spomnil na to. Ko pa pomisli, da bi se odpravil na potovanje, se takoj ustraši, češ, kako bom jaz cele dneve gonil to "medžunožno guralo" v vročini in drugih neprilikah. Iz lastne iskušnje vam lahko povem, da to ni težko, če je le volja prava. Kolo ima samo to slabo lastnost, da ga moraš porivati. To pa je bistvo kolesarjenja. Vožnja s kolesom je tudi najenejše, saj ta mali konjiček ne rabi goriva. Vsake toliko časa ga je treba namazati in mu napolniti gume z zrakom, pa je vse v redu. Seveda je tu pa tam kaka okvara, toda teh se tudi pri avtomobilu ne manjka. Zato le pogumno na pot s prvo pomočjo za konjička in zase. Pa še eno skrivnost vam izdam, to je: "Če študent na rajžo gre, dobro pije dobro je - in to zastonj". Kamor koli pride, mu je treba samo povadati, da je semeniščnik in nihče ga ne bo vprašal za račun. Dobri ljudje ga bodo zastonj hranili in z veseljem vzeli pod streho čez noč. Vzemite kolo v počitnicah in videli boste, kakšno veselje vas bo navdalo. Človeku prekipeva srce od brezmejne sreče, da tekmuje v petju s ptiči v gozdu. Svojo vožnjo primerja, ne vožnji z avtomobilom, ampak letenju ptic. Kdi more v avtu doživeti tako veselje? Niti družbe ob cesti ne moreš pozdraviti. S kolesa pa kar gredoč ogovoriš starko, ki ji leta krivijo hrbet. Nehote zakličeš v pozdrav koscu, ki v jutranji rosi kosi travo.

Če nekomu rečeš, da si prepotoval z avtomobilom Evropo, bo skomignil z rameni in pomislil: "Si imel pač srečo." Če pa poveš, da si s kolesom prepotoval Gorenjsko, se bo začudil in te pohvalil. Res je mladi kolesar lahko ponosen, da poganja svoje vozilo z lastno močjo.

Takole kolesarjenje pa je tudi poučno. Mlad

prirodoslovec bo lahko neprestano uporabljaj svojo mrežo ter lovil različne žuželke in metulje ali pa bo iskal redkih raslin za svoj herbarij in tako užival v naravi. Kadar je vroče, pa vsakega človeka vleče v vodo. Po naših dolinah tudi potokov ne manjka, kjer se da osvežiti za nadaljnjo pot.

Če vas zanima, kako tak izlet v praksi izgleda, vam lahko postrežem z opisom lastnega izleta iz minulih počitnic.

Na ta izlet sva se podala sprijateljem Petrom. Zmenila sva se, da bova šla s kolesi na duhovno obnovo v Vipavo. Doma so nama branili in naju strašili s prometnimi nesrečami in drugimi podobnimi dejstvi, vendar so morali popustiti. Dan pred odhodom sva pripravila kolesi. Dobro sva jih namazala in pripravila vse potrebno za slučaj okvare.

V ponedeljek zjutraj je bilo nebo oblačno in pričakovati je bilo, da bo vsak čas dež. V torbo sva vtaknila še dežne plašče, pomočila palec v blagoslovljeno vodo, se pokrižala in odpeljala. Cerknško jezero je bilo suho. Preko Cerknice in Rakeka naju je pot pripeljala do Planine. Od tu dalje nisva mogla več vstric. Tudi oblaki so se razredčili in preden sva prišla do vrha planinskih serpentin, nama je sonce že presedalo. Kot bi naju iztrelili sva se znašla v Postojni, kjer sva si ogledala cerkev in se v restavraciji nekoliko okrepčala. Razigrana sva bila kot še nikoli. Poslušala sva veselo žlobudranje francoskih deklet in slušala razumeti kakšno besedo. Pri drugi viziti se je prav nesramno drl majhen otrok in mama ga je v angleščini menda tolažila. Z veseljem sem ugotovil, da se angleški "mulci" prav tako derejo kot naši.

V torek je bila cel dan duhovna obnova.

V sredo sva se "zmotila" in namesto proti

domu krenila proti Gorici. Z veseljem sva pozdravila Sočo v Solkanu in se podala naprej na Sveto goro. kolesi sva pognala v grmovje in se podala po bližnjici. Usnjeni podplati so nama drseli in kmalu so nama krvavela kolena. Kone sva si porezala ob visoki travi in se opraskala ob grmovju. Sonce se je nama škodoželjno smajalo, kar naenkrat sva se znašla pod zidom svetogorske kraljice. Kot, da bi se pomladila sva stekla v cerkev, da poprosiva Mater, ki sva jo toliko časa iskala. Eno uro sva se mudila pri svetogorski kraljici, potem sva se pridružila skupini ministrantov, ki se je s kombijem peljala v dolino. Peljala sva se do koles - ker sva bila iz semenišča - zastoj. No sva našla svoja konjička, ni bila najina vožnja nič podobna plazenju po grmovju in v hipu sva se znašla v Solkanu. Zopet sva se pridružila Soči, od katere sva se ločila šele pri Mostu na Soči. Prizorov, ki jih nudi Soča in njena okolica se ne da popisati. To je treba videti in doživeti. Nad nama so bili strmi vrhovi, spomeniki slavnih bitk. Pod nama so se iskrali zeleno-modri valovi Soče, ki so se živahno lovili med kamenjem. Na poti sva videla elektrarno Plave in veliko cementarno v Anhovem. V Kanalu sva našla prijatelja Ivana. Njegovi sestri sta nama postregli z vsem mogočim. Z njihovega stanovanja je lep pogled na Sočo. Tam je bilo vse živo in obžalovala sva, da nisva imela kopalk s seboj. Šla sva preko Ročinja in mosta na Soči. Tu je bilo konec asfalta in po dolini Bače sva vozila po navadni makadamski cesti. V vraku sva se znašla v Podbrdu. Tam sva naložila kolesa na vlak in ob devetih sva bila v Bohinjski Bistrici, Toda kam spat? Nikjer ni bilo kozolca ali kakega skednja. Tudi ljudi ni bilo videti. Naletela sva na nekega precej nasekanega možakarja in ga prosila za prenočišče. Peljal naju je k neki vdovi in jo toliko časa prosil, da naju je prenočila na senu. Da se je ženska omeščala ni nič čudnega, saj je možakar ven in ven govoril: "Ljuba Micka, jaz sem jima pa obljubil, da bosta pri tebi lahko prenočila."

Nama je bilo nekoliko nerodno, ona pa naju je sprejela, samo da se je rešila nadležnega pijanca. Dala nama je tudi zastoj večere in zajtrk.

V četrtek sva se podala k Bohinjskemu jezeru. Počasi sva vozila ob njem in opazovala kopalce in čolnarje na vodi. Cesta pelje po gozdčku ob jezeru in človek res uživa v krasoti narave. Sla sva k slapu Savice. Tolmun pod njim je teman, da mu ne vidiš dna. Ravno tako je, če pogledaš komu v oči in se v njih zrcali duša: ali prozorna kot Bohinjsko jezero ali pa temna in skrivnostna kot tolmun pod slapom.

V Boh. Bisteici sva sklenila obiskati prijateljico. Doma je bila samo mlajša sestra, ki nama je povedala, da je Jana v službi. Prosil sem jo, naj jo po telefonu pokliče. Mala deklica je skočila na stol in začela vneto vrteti številčnico. Tisti hip je vstopil v sobo policijski načelnik. Deklica ga je nagovorila, „Očka!“

Debelo sva ga pogledala in se mu predstavila. Poiskal je zaželjeno številko in nama dal slušalko. Postregel nama je z vinom in piškoti. Obljubil je, da naju bo peljal v mladinski dom. Ves čas se je z nama šalil, kot bi bili stari znanci. Peljal naju je s fičkom k jezeru. Med tem se je ulila ploha in zelo zabavno je bilo gledati kopalce, ki so skakali po dežju in izgubljali v šotorih. Jana je bila v veliki zadregi in ni vedela ali bi ostala ali zbežala. Ni lepšega kot gledati deklico v zadregi, obrito z rdečico, ki gleda kot splašena srna in ne ve, kaj naj stori. Seveda smo se vsi trije njeni zadregi od srca smejali. Oče je šel v svoj kot, ona pa nama je postregla - na očetov račun, seveda. Domov grede naju je prijazni policaj peljal še v belvi (=bellevue =lep razgled) nad jezerom, nato pa na njegov dom in tam nama je postregla še njegova žena. Proti večeru sva se lepo zahvalila ter pognala svoja konjčka v dir in v eni uri sva bila na Bledu. Nebo se je pre-

vleklo s temnimi oblaki, ki so se odbijali v Blejskem jezeru, da je bila voda popolnoma črna. Iz gledalo je, da je kotanja napolnjena s črnilom. Iz tega črnila se je dvigala na otoku bela cerkva, toda debele kaplje so jo kmalu vzele očem, zvon želja pa je s srebrnim glasom naznanjal, da si nekdo želi sreče. To noč sva prespala na Bledu, Peter pri župniku, jaz pa pri nekem bogoslovcu. Zanimiva poteza, mar ne? Od policijskega šefa naravnost k župniku!

V petek zjutraj naju je župnik dobro nakrmil, potem pa je dal še vsakemu "jurja" za popotnico. Še zadnjič sva pogledala na jezero, ki je bilo to pot sinje, kot nebo nad njim. Najprej naju je pot peljala k Mariji Pomagaj na Brezje. Lepo sva se zahvalila Materi za čudovite dneve, ki so bili za nama, in se ji priporočila v varstvo za naprej. Kmalu je pričelo deževati. Iz zadrege naju je rešil tovornjak, ki naju je s kolesi vred naložil in peljal do kranja. Od tod sva krenila v Škofjo Loko, kjer sva se ustavila pri prijatelju Jožetu. Njegova sestra nama je postregla z vsem, kar je imela pri roki.

V soboto sva šla proti Ljubljani. Nekaj časa naju je tudi Jože spremljal. V Ljubljani sva obiskala Petrovega brata in njegova mlada žena nama je zopet lepo postregla. Z vrha visoke stolpnice sva si ogledala Ljubljano. Popoldne sva krenila po Dolenjski cesti. Namenjena sva bila še k Mariji Vnebovzeti pri Novi Stifci. Pozno popoldne sva prišla na tretjo božjo pot, ki sva jo obiskala na najini poti. Tudi tu sva se svoji Vnebovzeti Kraljici zahvalila za lepe dni in ji priporočila še konec potovanja. Prenočila sva pri woji teti. Tam sva nagajala woji mali sestrični, da ji cël večer ni izginila rdečica z lic.

V nedeljo je bil dež, Dopoldne sva šla spet k Novi Stifci k sv. maši. Potem pa sva jo na vrat in na nos ubrala proti domu. Imela nisva nobene okvare ne karambola, čeprav sva prevozila malo manj kot 400 km. Upam, da ste se sedaj tudi vi navdušili za kolesarjenje in gotovo že delate načrte za prihodnje počitnice. Poskusitel Srečno pot!!!!

SREČANJE S SALEZIJSKIM BRATI

V nedeljo 18. maja so nas obiskali salezijski semeniščniki iz Želivlja pri Ljubljani. Tako smo prišli skupaj fantje, ki imamo isti cilj; le pota, ki vodijo do njega, so malo različna.

Prvi del srečanja je potekal v vipavski župnijski cerkvi. Ob 10^h smo se zbrali farani in semeniščniki in skupaj darovali sveto mašo.

V govoru med mašo je salezijski ravnatelj g. Valter Dermota pozdravil farane in vipavske semeniščnike ter predstavil svoje fante in salezijsko družbo.

Po sveti maši je naš zbor zapel "Zgodnjo Danico", govorila pa sta naš rektor in Lojze O. Gruča mladih okrog oltarja je prikaz, da Cerkev živi in se pomlaja. Česar niso izrazile besede, je povedal šop nageljnov, ki sta jih salezijskemu ravnatelju izročila vlada Vipavca. Fantje iz Želivlja so se tudi sami predstavili s kratkim govorom, glasbenim sporedom in recitacijami. Zelo nas je presenetil orkester. Ob spremljavi trobente in kitare so salezijski fantje zapeli "Mi smo klicarji" in kristusovo naročilo "Pojdite po vsem svetu". Salezijski ravnatelj se je zahvalil faranom in je nam za topel sprejem in povabil vse v Želivlje, če bi nas pot kdaj pripeljala v tiste kraje. Ob koncu farnega srečanja so salezijski gojenci v recitaciji "Prinesti hočemo sonca ljudem" nakazali program, ki je njihov in naš. Šele po sveti maši smo se natančneje ogledali. Obilo prilike za ožje stike smo imeli šele na izletu na Čaven. V treh avtobusih smo se s pesmijo in pogovori zapeljali preko Cola na ajdovskega čuvaja. Ob žogi, pesmi in sprehodu smo se porazgovorili, reševali skupne probleme in spoznavali eni druge, življenje v Želivljah in pri nas.

Našemu zboru so se priključili tudi gostje

in skupaj smo pozdravili naše gore in domovino. Veselo vzdušje se je vse bolj stopnjevalo. Ko smo se vrnili v Vipavo, smo bili že stari znanci. Pred semeniščem smo se prav prijateljsko pogovarjali. Zopet je zaigral saležijanski orkester par narodnih viž.

Blagoslov v kapeli, ki gotovo še ni imela nikoli toliko obiskovalcev, nas je še bolj povezal.

Po večerji so se gostje poslovili. Sprewili smo jih do avtobusov. Slovo ni bilo žalostno. Zaveš, da imaš toliko prijateljev, te more navdati le z veseljem.

Zvone

P R E D A J A K L J U Č A

V petek 23. maja se je za četrtošolce končalo trpljenje. Dobro, staro, do kraja zguljeno šolo so končali. Nihče se ni ob tem jokal, saj velja, da je vse dobro, če je konec dober. Zadnji dan so nestrpnost čakali, kdaj se bo pouk končal. Po dolgih, dolgih urah se je le.

Po kosilu pa so lepo oblečeni in s cilindri na glavah prikorakali iz pritličja ob zvokih trobente, mimo prvega nadstropja v drugega. Štirje so na ramah držali nosila, na katerih je ležala svilen blazinic in na njej s pentljo privezan in z vrtnico okrašen ključ. Sprevod se je ustavil pred vrati tretjega razreda. Trobenta je utihnila in začula se je pesem. Glasovi so kar odmevali od sten in počasi zamirali. Nato so četrtošolci sneli z glav cilindre in vodja je spregovoril s svečanim glasom. Govoril je v slovenščini in sicer na tak način, kot so govorili v osemnajstem stoletju. Pozdravil je tretješolce, jim povedal zakaj so prišli in kaj so prinesli, ter jim naročil, naj ključ varujejo in ga naslednje leto dajo naprej, če se bo slučajno komu posrečilo izdelati. Potolažil jih je tudi, da za ključ ne zahtevajo denarja, pač pa bi bilo dobro, če bi se šli malo odžejat v bližnjo gostilno. V semenišču je sicer dovolj vode, a ta voda še v čevlju ni dobra. Sedaj je glas

povzdignil nekdo drug in prebral esurtnico

OSMERTNICA

Pregnadlivimi gospudi direktorji, usim
gospudam sholmoshtraw inu profesorjam
inu usim drugem pershonam

NAZNANAMO inu JAULAMO

de nam je skusi enu dolgo inu saherbtnu
bolesniju UMERLA

o26 dni, 3 ure inu en ferkelz stara
nasha dobra mawiza, babiza inu prababiza

CLASSIS QUARTA ali kuker se po krajnsku
rezhe OSMA SULA. Po njeni smerti je nam
sapustila 17 sinu, 13 vnuku inu 24 praunuku
veliki inu mejhni gnadi gospudu sholmashtu.

Obene arznije inu oben zupernik jej nisu pomo
zh sturle inu ona je dones umerla. Ob zajtah
te smerti nej ne scagajo inu upajne k vezh-
nimu lebno gospudje ne sgubejo.

kuker vse rizhi sazhetik majo, taku majo
tud soj konz.

Shalujozha familja

U Vipau, 23. velikiga trauna MCMLLIX.

Zopet se je oglasila trobenta in ključ so
prinesli v tretji razred, kjer bo ostal eno
leto, dokler ga ne bodo zopet izročili svojim
naslednikom.

P-E-P-E

V P L A N I N S K E M R A J U

24. maj 1969.

Pozdravil nas je čudovit majski dan, zato
smo bili dobre volje že takoj, ko smo vstali,
še bolj pa, ko smo se z dvema avtobusoma odpe-
ljali na izlet. Za nami je ostala
Ajdovščina in polni pričakovanj smo v Novi Gorici
zavili proti severu. Naš cilj: Vršič.

Kmalu smo bili v kanalu, zanimivem primorskem westu. Peljali smo se čez 15 metrov visok most, pod katerim je Soča globoka prav tako 15 m. kmalu se je Soča zajedla med pobočja. Soteska je tutako oska, da je prostora samo za železnico in cesto, Soča pa šumi v globokem kanjonu pod cesto.

Za dobro voljo v avtobusu je poskrbela harmonika, ki jo je od časa do časa spremljalo petje. Tako je pot hitro izginila pod nami.

V Volčah nas je za kratek čas zagnila megla. Tu se dolina Soče zopet razširi. mimogrede smo se ustavili v Tolminu. Bil sem prvič v teh krajih, zato je bilo zame vse "Amerika", vse zanimivo. V Tolminu smo si ogledali cerkev. Posebno so mi ugajala kregarjeva barvna okna. Iz Tolmina smo jo po makadamski cesti wahnili med cvetočimi travniki, ponekod so kmetje že kosili prvo seno. Nad okoliškimi hribi sose pojavili obrisi znanih gorskih vrhov. Avtobusa sta se ustavila pod Sv. Lovrencem. Po ozki stezi smo se povzpeli do cerkve, pravzaprav do pokopališča, kjer čaka do vstajenja naš pesnik Gregorčič. Pevski zbor je zapel ob njegovem grobu pesem "Mojo srčno kri škropite", nekdo pa je recitiral "Soči!" S hribčka je krasen razgled na dolino, ki jo po sredi reže Soča s čudovitim zeleno-modrim pasom. V daljavi se dvigajo vrhovi, ki vabijo...

Preden smo odšli tem vrhovom naproti, smo se z Gregorčičevega groba napotili še v Vrsno, njegovo rojstno vas. Avtobus je komaj zmogel napete klance in ostre ovinke. Sonce pa je s svojo lučjo oblivalo dolino pod nami in krn, ki se je ponosno dvigal nad drugimi hribi. ustavili smo se na Vrsnem. Peš smo odšli k Gregorčičevi rojtni hiši, ki je sicer preprosta in skromna, a vse stvari, ki jih človekam vidi so dragocene, ker govorijo o življenju in delu goriškega slavčka - Simona Gregorčiča. Na zelo zanimiv način je po stenah predstavljen potek pesnikovega življenja. Pred hišo smo se še fotografirali. Naši pevci so zapeli nekaj pesmi. G. ravnatelj je spregovoril nekaj besed o Gregorčiču. Potem smo se po isti poti vrnili v dolino, le petčlansko ekipo smo pustili,

ker je odšla na krm in se nam je pridružila šele zvečer.

Kmalu smo bili spet na asfaltu. Za dve minuti smo se ustavili v Kobaridu. Sredi trga smo se fotografirali pred velikim Gregorčičevim spomenikom. Nad Kobaridom Soča spet izgine v ozko sotesko, cesta pa se dviga. Nekaj časa smo se ustavili v Bovecu, ker sta bila avtobusa žejna, potem smo nadaljevali pot. Cesta je ozka. Dva avtobusa se težko srečata.

V vasi Soča smo se nekaj minut pomudili v zanimivi cerkvi, ki jo je poslikal Tone Kralj. Strehe hiš so tu že pokrite s škodlavi. Ne nekaj minut in že smo v Trenti, tej čudoviti gorski dolini ki je eden naših najlepših oiserov.

V hotelu Planinski orel na Logu smo kosili (havno pri naši mizi je nastala zanimiva scena, ko je nekdo namakal kravato v juhi.) Po kosilu smo se odpeljali proti Vršiču. Ustavili smo se na nekem mostu čez Sočo, od koder vidiš vse okoliske vrhove. Zdeli so se nam blizu kot kulise. Zavili smo na odcep, ki pelje proti izviru Soče. Avtobusa sta nas počakala pri koči, mi pa smo jo wahnili v pečine, iz katerih vre ta najlepša hči naših planin. Ko sem prišel k izviru, sem kar ostrmel. V veličastnih stenah vse buči in bobni. Soča brzi v veličastnem diru po ozkem koritu, se poni in dviga v zrak drobne kaplje, ki se v soncu bleščijo kot kristali. Pravi veter nastaja in meče človeku v obraz gosto meglo, ki mu zapira sapo. Pravzaprav je to nepopisno, vsaj zame, ker sem prvič gledal to čudo stvarstva. Kaj takega lahko opišejo samo veliki možje, kot je bil Gregorčič.

Ko sem se ozrl med gorske vrhove, sem med drugimi zagledal tudi Triglav. Takšnih lepot človek ne vidi vsak dan. Stal bi in gledal... Težko sem se ločil od teh čudes. Toda cilj je bil - Vršič. Na ta prelaz smo se peljali po 26. ostnih ovinkih. Trenta je ostala pod nami, vsa se je bleščala v popoldanskem soncu. Kmalu smo bili na

vrhu, na Vršiču. Razdelili smo se na več skupin. Nekateri so odšli na bližnje vrhove, drugi smo gledali smučarje, ki so izkoristili zadnjo priliko na snegu v senci, sonce je kmalu zašlo in zunaj je postalo hladno, zato smo zasedli mize v planinskem domu, kjer smo kramljali in poslušali glasbo s plošč.

Ko so se vrnili še drugi, se je bilo treba posloviti od prijaznega planinskega doma. Pred odhodom so naši pevci v domu zapeli par narodnih pesmi in poželji navdušeno zaniwanje in hrupen aplavz pri drugih obiskovalcih.

Po isti poti smo se vračali v dolino, v večernem mraku še enkrat videli Trento in se po dolini Soče vračali v Vipavo. Nekje smo pobrali skupino, ki se je vrnika s Krna. Bili smo zelo navdušeni, nič manj pa ožgani od sonca.

Bilo je že pozno, ko smo se vrnili. V nas je bilo polno lepih spominov in želja, da bi šli spet kmalu tja gor, nazaj v planinski raj pod Triglavom...

Zvone

I d r i j s k i p r a z n i k (nadaljevanje)

Novi objekti v idrijski cerkvi: ambon-povezan z oltarjem, ker je tu bogoslužje božje besede (quasi altare). V baročnih cerkvah je bila prižnica poseben objekt, visoko nad verniki. Na drugi strani oltarja je drug objekt: Tabernakelj. Tridentinski koncil je proti Lutru poudarjal Kristusovo navzočnost v sv. Rešnjem Telesu. V baročnih cerkvah je moral biti tabernakelj na glavnem oltarju. Ker je pa sedaj oltar obrnjen proti ljudstvu, tabernakelj ne more biti več na oltarju, temveč je postal poseben objekt ob strani oltarja. (V gotskih cerkvah je bil v stranski steni, v posebni udolbini v prezbiteriju,.) Družno ob tabernaklju bo krstilnica, ker je krst prvi zakrament, po katerem se vd vključimo v Kristusovoskrivnostno telo. Ostale novosti so:

Nad glavnim oltarjem kraljuje ogromna slika v modernem slogu, delo Staneta Kregarja. V sredi je povečani Kristus, na njegovi levici je sv. Jožef Delavec z žago v roki, novi zavetnik idrijske župnijske cerkve, na desni pa sv. Barbara, zavetnica idrijskih rudarjev. Vse tri osebe so vidne iz vseh kotov v cerkvi. Nad njimi je ogromen križ - kot baldahin - s simboli stvarstva. Tudi strop je lepo dekoriran. Podaljšek bodo barvna okna s križevim potom na obeh stenah.

Vsa cerkev je okrašena z mnogimi pozlačenimi in umetno izdelanimi svetilkami dveh tipov: 54 je večjih in so izdelane kot rudarske svetilke vsaka ima dve žarnici, ena je obrnjena navzgor (proti nebu), druga navzdol v rudnik. Tudi večna lučka je enake oblike, le da ima samo eno žarnico. Poleg teh svetilk sta spredaj pred oltarjem še dve ogromni božični drevesci svetilk, vsako od teh ima 105 žarnic. Ko so vse prižgane, delajo sijajen vtis in razlivajo razkošno svetlobo po prostoru. Na obeh korih je razpostavljenih 56 marmornih plošč, ki na svojski način požlahtnijo prostor. Na sprednjem koru se te plošče stopnjevito dvigajo, da delajo vtis orgelskih piščali. Tla so pokrita s keramičnimi ploščicami glinaste rjave barve. Pod tlakom so že speljani rovi za bodočo centralno kurjavo, ki bo prihajala iz bodočega župnišča.

Prvega maja, na praznik sv. Jožefa Delavca, se je ob pol desetih začela glavna posvetitev nove cerkve, ki jo je opravil koprski škof mons. Janez Jenko v prisotnosti več desetih duhovnikov in bogoslovcev. Verniki so do zadnjega kotička napolnili cerkev in v svečanem razpoloženju spremljali obrede. G. škof je najprej posvetil cerkveni prag, nato je šel v sprevodu okrog cerkve in slovesno vstopil v novo cerkveno zgradbo, za njim pa duhovščina in množica vernikov. Po pesmi v čast sv. Duhu, je škof na tlak pred oltarjem zarisal grško in latinsko abecedo in posvetil cerkvene stene ter mazilil 12 križev na stenah. Nato je slovesno posvetil oltar, prenesel vanj relikvije

svetnikov - mučencev, med katerimi so tudi relikvi je papeža sv. Klementa, ki sta jih svoj čas prinesla v Rim sveta brata konstantin in Metod, - in grobek v oltarni mizi za zidom. Vse obrede je ljudem tolmačil župnik iz Zagradca. Sledila je škofova pridiga. Povdaril je naporè za novo cerkev od strani župnika in Idrijčanov, nato pa razložil pomen nove cerkvene stavbe za versko življenje župljanov. Povdaril je tudi vlogo sv. Jožefa v krščanski delavski družini. Sledila je še slovesna maša, med katero so domači pevci peli na koru. Za mašne speve so jim pomagali bogoslovci. Opoldne smo zapustili cerkev, polni najlepših utisov. Pred cerkvijo je kakih 80 narodnih noš iz Gorenške (Škofja loka in Medvode) pozdravilo g. škofa in se z njim v sredi fotografiralo.

S tem pa še ni bilo konec slovesnosti. Isti večer je pisatelj Alojz Rebula govoril o "krščanski avanturi". Nato so bogoslovci priredili koncert modernih religioznih popevk s vokalnimi in instrumentalnim orkestrom, ki ga tvorijo sami bivši vipavski semeniščniki: Kobal Alojz, Bizjak Jurij, Bajt Ciril, Berce Bogdan in Hočevnar Tine, napovedovalec in tolmač pa Likar Ivan. Baje je njihov koncert navdušil vlade poslušalce. 2. maja je govoril prof. dr. Janez Janžekovič o smislu življenja, 3. maja pa prof. Vilko Fajdiga o znanosti in veri. V nedeljo 4. maja je bila birna. Isti dan se je začel tudi desetdnevni misijon, ki sta ga vodila jezuita p. Edmund Boehm in p. Pavel Berden. V novi župnijski cerkvi naj bo tudi notranje prerodenje.

Krono vsega bo še nova maša, ki jo bo 13. julija daroval domačin in bivši vipavski semeniščnik Šavelj Adolf, ki nas je že povabil na svoje slavje.

dr. Tone Požar

Naslouil sem se na mizo, gledal v zvezek in se zamislil. Kaj me je lani pritegnilo, kakšen dogodek me je vznemiril? Mogoče sem bil zamučen in sem zmajal z glavo nad slikami iz Vietnama, nad Robertovim truplom, nad okostnjakom iz Biafre? Ne, res ne vem, kaj bi mi utegnilo vzbuditi pozornost. Aha, mogoče pa tole.

Poleti sem bil v Ljubljani. Obiskal sem sestro in se peljal z mestnim avtobusom na železniško postajo. Kaj vse se je in se govori o mestnih avtobusih! Ne vzbujajo strahu le poginim pescem na pločniku, ampak tudi tistim pescem, ki ga uporabljajo.

No, v nabit avtobus sem komajda zlezal. Za mano je vstopil mladi fant. Na prvi pogled sem spoznal v njem južnjaka - delavca. Modra delavska obleka, tu in tam umazana z zemljo in malto. Očitno se je fant vračal z dela. Levo roko je imel sveže obvezano s povojem, ki je na dlani krvavel. No, poskodoval se je. To ni redkost.

Nenadoma je avtobus potegnil. Zrabil sem za drog in s tem obdržal skupino, ki se je nevarno nagnila nazaj. Tedaj pa nastane za hrbtom vrišč. Medtem, ko sem plačeval pri blagajni, sem si ogledal zanimiv prizor. Poskodovanega delavca je nenaden sunek presenetil. Zranjeno roko se ni mogel prijati. Omahnil je in okrvavil snežno belo bluzo gospe srednjih let. To pa ni bila navadna gospa. Dvojna bradica, črn klobuček in se marsikaj je pričalo, da ona ni kar tako. Gospa je gledala zdaj pordelel rokav, zdaj ubovega fanta, ki se je bil postavil na nogo in vpila o neolikanih pritepenicah, ki se ponoči pretepajo do krvi, potem pa delajo škodo. Bili smo tiho. Fant je v zadregi zardel in zasepetal: „Izvinite, molim vas!“ Tedaj pa gospa: „No, saj sem dejala: pratepenec je!“

Na vlaku sem premišljeval in živo sem si predstavljajal ogorceno gospo, kako sedi zvečer s kozem na balkonu in pije kavo. Najbrž tu je se dogodek na avtobusa. On je očitno tolažil. Potem se pogovarjata o politiki in sta ogorčena nad rusko armado, ki je zasedla Českoslova-

RAZŽENI OBLAKE !

Črnosiva
korrena oblakov
se pne nad obzorjem
in sonce ne more
poslati svojih zarkov
skozi ta črni
neprebojni scit.

Kdo moje srce je obdal
z neprebojno zaveso,
da vani tvoja ljubezen
ne more, moj Bog
in k tebi ne moja ? !

O, Bog !
S svojo silno roko
poslij v te črne oblake
slepce strele
in jih z njimi razbij
na atome,
da bo snet name
tvoja ljubezen sijala
in se vračala k tebi,
kot od zrcala...

- Zv -

=====

H u m o r

Miška in slon sta igrala
nogomet. Slon je s svojo vel-
liko taso pohodil miško in stane pri vas
jo potlacil v blato. Čež ne- soba :"
kaj časa se miška izvleče „To je odvisno od lege
iz blata in se otrese. Slon „Jaz spim vedno na lev
na pravi: „Oprostí, saj ves.“ strani.”
„Nic hudega, nic, saj se tudi
meni lahko kaj takega zgodi.

KOLIKO

Pepe

V o d o r a v n o : kraj v zahodni Sloveniji, 5. ozna-
ka na vozilu pripravnika za prometni izpit., 6. po-
vratno osebni zaimsek, 7. grška črka, 8. ime za osovra-
ženo državno vodstvo, 11. zahodni pakt, 13. "lift",
15. kemična oznaka za iridij, 16. kraj v SV Italiji.
18. del obraza, 19. član znanega primitivnega pleme-
na, 21. bog ljubezni, 23. katran, 24. oziralni zaimsek.
25. angleški osebni zaimsek, 26. vrsta črnega vina,
28. napad na visoko politično osebnost, 31. narodni
magazin, 33. lepo vedenje, 34. začetnici imena in pri-
imka našega izumitelja, ki je deloval v Ameriki,
35. avtomobilska oznaka Ljubljane, 36. kozarec, 38.
oče, 39. okrajšava za "poezija", 40. dvanajsta črka
abecede, 41. okrasna rastlina, 43. avtomobilska ozna-
ka Ogulina, 44. ironičen naziv za desetarja, 45. Niko-
la Petrovič, 48. umetnik, ki kleše kamnito soho (kip),
50. časovni prislov, 51. amper, 52. oksidacija na že-
lezu, 53. snežna krogla, 56. neznanec, 57. teroristična
organizacija, ki je delovala v Franciji in v Alži-
ru, 58. priimek bivšega semeniščnika, 60. vat, 61. za-
prt prostor za avto, 62. začetnica priimka znanega
tržaškega pisatelja (roman: V Sibilinem vetru), 63.
Levstikov unak, 66. srednje ameriška država, 69. prva
črka abecede, 70. tretja oseba pomožnega glagola bi-
ti (nemško), 71. član rase, ki se je hotela v drugi
svetovni povzpeti nad vse ostale.

N a v p i č n o : kraj v beli krajini, 2. Dedalov sin,
3. medmed tišine, 4. vikalna oblika es. zaimka za
moški spol, 5. rojstni kraj Melink Branka, 6. pra-
šičja tolšča, 8. zbor petih pevcev, 9. čoln- (lat.),
10. nemški filozof, 12. duh, vonj (lat.), 13. glavni
števnik, 14. istrska domača žival-samica, 17. lat.
veznik, 19. želja, 20. prosilec, 22. bajeslovje,
24. dvanajsta črka abecede, 26. afriško jezero,
27. prislov. kraja, 28. Adam Bohorič, 29. Nikola T.,
30. človek, ki piše točke, 32. žlahtni plin, 34. us-
tanova za vesoljske polete v ZDA, 37. iz volne ple-
ten pas okrog vratu, 38. površinska mera, 39. po-
rivalo za posode, 42. prebivalec Trsta, 44. začetnica

Kljub vsem težavam je izšla peta številka Isker. Hvala vsem, ki ste jim pomagali na svetlo.

Pred nami so počitnice, čas sprostitev prijetnih dozivljajev, novih spoznanj in stikov z naravo. Upam, da bodo tudi Iskre jeseni dobile svoj delez. Spomnite se jih in na jesen bomo z novim poletom gojili zapuscnino prednikov.

Iskre so glasilo nas vseh, ne le uredniškega odbora. Zato se v prihodnje priporočamo za večje sodelovanje.

Tistim, ki se cutijo orizadeti, ker nismo objavili njihovih del: ni vse pesem, kar se rima! Zato pazite na vsebino! Osnova literarnega dela je slovnica in bogat besedni zaklad. Počitnice so tudi čas spoznavanja klasikov.

Torej: prijetne počitnice in na jesen
Zdravi!
Urednik

=====

I Š K R E ; glasilo slovenskih seme-
niščnikov v Vipavi

Ureja uredniški odbor: Milharčič A.,
Bavec J., Strzaj J., Bandelj B.,
Furlan Vid

Naslov uredništva: Vipava 149, p. Vipava

Odgovorni svetovavec: dr. Tone Požar

Naslovna stran: Sever Andrej

Likovna oprema: Jaksetič Vlado

Matrice: Mlinar Tone in Bajc Alojz

Rokopišov ne vračamo!

Razmnoženo v 250 izvodih.

Tiska Bavec & Com.

=====